

Historisch

Columns - 4 maart 2022 - Auteur: Carsten Brzeski

Mijn ouders waren kinderen van de Tweede Wereldoorlog. Mijn schoonmoeder vluchtte in 1956 tijdens het neerslaan van de Hongaarse opstand door de Sovjetunie. Ikzelf ben opgegroeid in het gedeelde Berlijn met angst voor de Russen, die ergens in het bos achter de borden '*You are leaving the American sector*' of bij de grenscontroles stonden.

Ik ben de eerste generatie van mijn familie die zonder oorlog zou leven. Dit staat inmiddels op wankele voeten. Het gevoel van onzekerheid, onbehagen en angst worden deze dagen door velen gedeeld. Olaf Scholz lijkt dit gevoel te begrijpen.

Lang was het rondom hem stil. De eerste 100 dagen als bondskanselier zaten er bijna op; in de kranten en sociale media in Duitsland circuleerden 'wordt vermist'-pamfletten. Afgelopen zondag stond Olaf er dan. Met niets minder dan een historische speech en een radicale breuk met het Duitse veiligheids- en buitenlandse beleid van de afgelopen decennia.

Onder Angela Merkel kende het Duitse buitenlands beleid twee grote rode draden: altijd en onder alle omstandigheden communicatie openhouden naast het stellen van het economisch belang op nummer 1. Ik wil hier niet oordelen of dit beleid nu goed of fout was. Elke tijd kent zijn eigen politieke aanpak. Wat in ieder geval duidelijk is, is de breuk die Scholz nu maakt. Een 180 graden wijziging naar hardere taal richting Rusland met levering van wapens aan de Oekraïne, exportcontroles, financiële sancties en de uitsluiting van Russische banken van Swift. Daarnaast een eenmalige investering van 100 miljard euro in Duitslands noodlijdende strijdkrachten en een structurele verhoging van de jaarlijkse defensie-uitgaven naar 2 procent van het bbp. Alleen de invoer van Russisch gas en olie laat Scholz nog onaangetast. Voorlopig, terwijl ondertussen wordt bekeken, notabene door de Groenen-vicekanselier Habeck, of de kerncentrales in Duitsland uit de mottenballen kunnen worden gehaald. Een andere 180 graden wending.

De wending kwam binnen vijf dagen. Voor de Russische erkenning van de zelfverklaarde volksrepublieken Donetsk en Loehansk in Oost-Oekraïne hield Scholz nog vast aan Nord Stream 2. Na de inval van Rusland in Oekraïne liet hij duidelijk weten dat hij de inval veroordeelde, maar dat Rusland uitsluiten uit Swift

Duitsland economisch te veel schade zou brengen en dat wapenleveranties uit den boze waren. In die vijf dagen kolkte de publieke mening in Duitsland, de zelfbenoemde roetetoeter van het volk 'Bild' sprak schande van het toekijken maar niets doen, Groenen-politici twitterden dat ze zich schaamden voor het vooropstellen van het economisch belang, het volk zwaaide met blauw-gele vlaggen in demonstraties en Schalke stuurde Gazprom als hoofdsponsor naar huis. Scholz' SPD-voorganger in het ambt, Schröder, groeide uit tot meest gehate Duitser vanwege zijn nauwe vriendenband met Poetin en het halstarrige vasthouden aan zijn commissariaat bij Gazprom.

De tijd van de kaarten-tegen-de-borst-tactiek van Merkel was nu echt voorbij, Scholz moest kleur bekennen. De moed van de Oekraïense president kon niet worden beantwoord met lauwe maar lege steunbetuigingen uit Berlijn. En Scholz legde het roer om. En hoe. Met zijn speech, de bijbehorende maatregelen en het samen met de NAVO en de EU voorbijgaan aan het eigen economisch belang, heeft Scholz nu in zijn eerste 100 dagen al een plaats in de geschiedenisboeken verdiend. De zaak is om nu koers te houden in de komende honderden dagen.

Deze column is met toestemming overgenomen van dagblad De Tijd

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/48716/historisch>